

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.490/2014/9. szám

A Debreceni Ítéltábla dr. Kürtös Katalin ügyvéd ügyintézője mellett a Kürtös Ügyvédi Iroda (cím), a másodfokú eljárásban dr. Kardos Sándor ügyvéd (cím) által is képviselt I.rendű felperes neve I. rendű (I.rendű felperes címe), II.rendű felperes neve II. rendű (II.rendű felperes címe) felpereseknek -I.rendű alperes neve I. rendű (I.rendű alperes címe), a dr. Marjay Zsolt ügyvéd (cím) által képviselt **P. Sz. Kft.** neve II. rendű (**P. Sz. Kft.** címe) alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.968/2012/75. sorszámú ítélete ellen a felperesek által 78. sorszám alatt benyújtott, 80. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekinti, annak nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

A felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni a II. alperesnek 15 nap alatt 135 000 (Egyszázharmincötezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 635 000 (Hatszázharmincötezer) forint perköltséget és az államnak külön felhívásra 2 500 000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A II. rendű alperes jogelődje, a **P. Sz. Kft.** ügyvezetője az I. rendű alperes volt 2009. október 15. és 2011. szeptember 2. között. A felperesek 2011. augusztus 26-án a dr. **T. K.** ügyvéd által ellenjegyzett kölcsönszerződéssel 30 millió forint kamatmentes kölcsönt nyújtottak az I. rendű alperesnek, a visszafizetés határideje 2011. szeptember 2. volt. Kikötötték, hogy az adós 5 millió forint késedelmi kamatot fizet, amennyiben a késedelve egy hétnél nagyobb. A szerződés 5. pontjában az I. rendű alperes, mint ügyvezető a **P. Sz. Kft.** teljes vagyonával készfizető kezességet vállalt.

A felperesek 2011. december 1-jén felszólították az I. rendű alperest a 35 millió forint megfizetésére, 2012. január 12-én a kft. ellen felszámolási eljárást kezdeményeztek. Erről a kft. a Nyíregyházi Törvényszék 2012. január 23-án kézbesített végzésével értesült.

2012. január 25-én a szerződő felek, a kft. képviseletében meghatalmazással **B. S.**, megjelentek dr. **T. K.** ügyvéd irodájában. **B. S.** felhívta a felpereseket a magával vitt

bibliából „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény.” rész elolvasására. Közölte velük, hogy felszámolási eljárás esetén a kft. jövedéki engedélye felfüggesztésre kerül, ami a cég katasztrófáját jelenti. Kérte a szerződés felbontását, ellenkező esetben feljelentést tesz. Az általa ezt követően magukra hagyott felperesek úgy döntöttek, hogy eleget tesznek a kérésnek.

A felperesek, az I. rendű alperes és a kft. nevében **B. S.** aláírták az ügyvéd által ellenjegyzett 'kölcönszerződés felbontása' okiratot, abban eltekintettek a kft-t kezesként terhelő kötelezettségtől. Rögzítették, hogy az adós teljesítése hiányában 2012. január 26-án új kölcsönszerződést kötnek. Az I. rendű alperes az ügyvéd ellenjegyzésével tartozást elismerő nyilatkozatot tett 35 millió forintról, annak a megállapodás alapján történő visszafizetéséről és arról, hogy a tartozást ezen okiraton túl másnap közjegyzői okiratba foglalják.

A felperesek 2012. január 25-én a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet visszavonták, a törvényszék az eljárást megszüntette.

A felperesek a követelésüket 2012. február 27-én engedményezték a **gazdasági társaság**-ra, a szerződésben tájékoztatták az előzményekről. Rögzítették, hogy a felbontó okirat megtámadásának vizsgálata ajánlott lehet.

A felperesek a keresetükben a „kölcönszerződés felbontása” okiratot a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 210. §-ának (1) és (4) bekezdésére hivatkozással megtámadták. Indokaik szerint az okirat aláírásánál az alperes és a részükről jelenlévő személyek, az általuk teremtetett helyzet akarataikat hajlító kényszer és jogellenes fenyegetést idézett elő. Tévedésüket is okozták, amikor arról tájékoztatták őket, hogy az aláírással nemcsak e fenyegető helyzettől szabadulnak, hanem a szerződést közokiratba foglalják, és a II. rendű alperes a készfizető kezesség alól csak ekkor szabadul.

A felperesek elsődlegesen 30 000 forint kölcsön és 5 000 000 forint késedelmi kamat megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kérték kötelezni, a kölcsönszerződés érvényességét és hatályosságát állították az azt felbontó okirat érvénytelensége folytán. E kereseti kérelmük alaptalansága esetére az alpereseket azzal az indokkal kérték marasztalni, hogy a bontó okirat felfüggesztő feltételt tartalmaz, a hatályba lépésének feltétele, az új kölcsönszerződés megkötése nem teljesült. A harmadlagos kereseti kérelmüket az I. rendű alperes marasztalására arra az esetre terjesztették elő, ha a kölcsönszerződés érvényes és hatályos felbontása folytán a II. rendű alperes szabadult a kezesi kötelezettsége alól.

Csatolták dr. **A. T.** igazságügyi klinikai írásszakértő véleményét, amely szerint a „kölcönszerződés felbontása” dokumentumon a I. rendű felperes hitelező fölötti aláírás kényszer, fenyegetés hatása alatt jött létre.

Az I. rendű alperes elismerte, hogy a kölcsönrel tartozik. Az állítása szerint személyes ügyletre 25 millió forintot vett át, a kölcsönszerződésbe azért írtak 30 + 5 millió forintot, hogy ne számítson uzsorakamatnak. **B. S.** szerinte büntetőfeljelentést emiatt akart tenni.

Nyilatkozata szerint valótlan volt a felajánlás a kezességvállalásra, megtévesztette a felpereseket, és a Kft-t is, az új ügyvezetőt, a tulajdonosi kört nem tájékoztatta.

A II. rendű alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a kezességvállalás megtévesztés miatti érvénytelenségére, illetve az azt bontó okiratra. Csatolta dr. **T. E.** és Dr. **Sz-Cs. E.** igazságügyi írásszakértők véleményeit annak igazolására, hogy a szerződést felbontó okiraton I.rendű felperes szignójában nem mutatható ki akarathajlításra alkalmas kényszerítés, fenyegetettség.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 17 500 000 forintot és 500 000 forint perköltséget, valamint az államnak 1 500 000 forint illetéket. A felpereseket személyenként 635 000 forint perköltség megfizetésére kötelezte a II. rendű alperes javára.

Az ítéletének indokolásában a régi Ptk. 200. §-a, 202. §-a, a 205. §-ának (1)-(2) és (4), a 207. § (1) és (4)-(6), a 242. § (1), a 270. § (2), az 523. § (1), a 272. § (1), a 232. § (1), a 210. § (4) bekezdése, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 196. § (1), 206. § (1)-(2) bekezdése felhívásával a kereset II. rendű alperessel szembeni alaptalanságáról foglalt állást. Azt állapította meg, hogy a kft. nevében a szerződés aláírása a kezességvállalásra az I. rendű alperes részéről fiktív volt, mint ügyvezetőnek nem volt valós szerződéskötési szándéka arra, hogy a kft. kezességet vállaljon a kölcsönért. A szerződéskötési akarat hiánya miatt a felperesek és a II. rendű alperes jogelődje között a kezességvállalásra szerződés nem jött létre. Nem jár a jogutód II. rendű alperes helytállási kötelezettségével.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta azt is, hogy érvényes kezességvállalás esetén a szerződést felbontó okirat érvényes, vagy hatályos-e. Megállapította, hogy **B. S.**-nak a Ny.-n 2012. január 25-én keltezett, két tanú által aláírt és ügyvéd által ellenjegyzett meghatalmazása mind alakilag, mind tartalmilag megfelel a jogszabályi előírásoknak. A **P. Sz. Kft.** nevében teljes körű eljárásra, a társaság képviseletére, a jogok szerzésére és kötelezettség vállalásra adott meghatalmazás alapján jogszerűen írta alá a szerződést felbontó okiratot. Az sem felfüggesztő, sem más feltételt nem tartalmaz, a kezes szabadulásának, a kölcsönügyletből a II. rendű alperes jogelődje kiengedésének nem volt feltétele. Kifejezetten az I. rendű alperes adósra vonatkozóan rögzítették, hogy új kölcsönszerződést kötnek.

Az elsőfokú bíróság a felek perbeli előadása, **B. S., Gy. D., K. G., K. G., Zs. A., Sz. E., Dr. V. Sz. Gy., M. I., Dr. T. K.** tanúk részletesen ismertetett vallomásainak értékelésével nem látta megállapíthatónak azt sem, hogy a felperesek fenyegetés, vagy kényszer hatása alatt írták alá a kölcsönszerződést felbontó okiratot. Utalt dr. **T. K.** ügyvéd vallomására, miszerint annak aláírását az I. rendű alperes saját kézzel írott tartózáelismerő nyilatkozatához kötötték és meghatalmazást kapott a felszámolási kérelem visszavonására is. A felperesek 1 hónappal később sem érezték úgy, hogy fenyegetés és kényszer hatása alatt írták alá az okiratot. Az engedményest is tájékoztatták a kölcsönszerződés felbontásáról, a kft. készfizető kezesség alóli mentesüléséről.

Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés uzsorás jellegét sem találta megállapíthatónak, az I. rendű alperes az objektív és szubjektív feltételek együttes meglétét nem bizonyította. Azt állapította meg, hogy a felperesek személyenként 17 500 000 forintot adtak át, ezért az I. rendű alperest ennek visszafizetésére kötelezte. A felperesek kamatigényének alaptalanságáról foglalt állást amiatt, hogy a tartozást elismerő nyilatkozatban utalt szerződés értelmében kölcsön a késedelemre kikötötteken túl kamatmentes.

Az írásszakértő kirendelését azzal az indokkal mellőzte, hogy a kényszerre, fenyegetésre nem hivatkozó keresetlevél, a felperesek első nyilatkozatai, a tanúvallomások a perben elegendő bizonyítékul szolgáltak annak megállapítására, hogy a felperesek sem kényszerítve, sem fenyegetve nem voltak.

A felperesek fellebbezési kérelme az első fokú ítélet részbeni megváltoztatására, a II. rendű alperes egyetemleges marasztalására irányult. Az I. rendű alperes által ügyvezetőként a II. rendű alperes jogelődjének a törvényes képviselőjében kötött kezesi szerződés létrejöttét, az elsőfokú bíróságnak az I. rendű alperes nyilatkozataira alapított eltérő jogkövetkeztetése megalapozatlanságát állították. Nem tulajdonítottak jelentőséget sem annak, hogy a kezességvállalás milyen célból felvett kölcsön visszafizetéséért történt, sem annak, hogy arról a cég tulajdonosai tudomással bírtak-e. A II. rendű alperes az ügyvezető korlátozott képviselői jogára nem hivatkozott, a régi Ptk. 29. § (1) bekezdése értelmében harmadik személyekkel szemben nem is hatályos. A kezesség szempontjából az ügyvezető akarathibája nem érinti a kezességvállalás létrejöttét, érvényességét (BH 2001.234., 2000.457.), a kezességet a szerződés felbontását szorgalmazó kft. is létrejötnék tekintette. A másodlagos fellebbezési kérelmükben a II. rendű alperest kártérítés címén kérték marasztalni a Gt. 30. §-ának (1) bekezdés alapján, ha az ügyvezetőnek felróhatóan nem érvényes a kezesség vállalása. Harmadlagosan az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését kérték.

A fellebbezés érvei szerint az elsőfokú bíróság tévedett annak megállapításakor, hogy a kezességvállalást is tartalmazó kölcsönszerződés felbontása érvényes és hatályos. Az okirat nem tünteti fel, hogy a kft-t ki és milyen minőségben képviselte. Az okiratszerkesztő és ellenjegyző ügyvéd a meghatalmazást nem látta, bemutatni nem tudta, a meghallgatásakor **B. S.** eljárási jogosultságára csak azt követően válaszolt, miután **B. S.** a hallgatóság soraiból megjegyezte, hogy meghatalmazása volt. Az első fokú ítéleti megállapítással ellentétben az engedményezési szerződés is tartalmazta a kezes adatait és értesítését az engedményezésről, a felszámolása kezdeményezését.

A fellebbezés támadta az elsőfokú bíróság arra levont következtetését is, hogy a kölcsönszerződés felbontásakor nem állt fent a felperesek fenyegetettsége. A jogellenes fenyegetés a feljelentéssel történt fenyegetéssel megvalósult. A fenyegető és az érdekeltségi körébe tartozók, valamint a fenyegetett személyek jelenlétében megvalósult kényszer, fenyegetettség bizonyítása nehéz. Ezért az elsőfokú bíróságnak az érdektelen tanúk, **Gy. D.**, **K. G.**, **K. G.** és dr. **V. Sz.** vallomását nagyobb súllyal kellett volna értékelnie. A hangfelvétel és a csatolt szakértői vélemények értékelését indokolás nélkül mellőzte, a szakértők meghallgatására, a szakértői bizonyításra tett indítványt megalapozatlanul elutasította.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult. A szerződés felbontása kapcsán a megtámadás alaptalanságán túl annak elkészt

érvényesítésére is hivatkozott. A fellebbezés érvei ellenében az ügyletben résztvevők és nem a felperestől tudomást szerzők tanúvallomásának tulajdonított jelentőséget.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az eshetőleg kereset - mint amilyen a perbeli kereset is -, feltételesen foglal magában több kereseti alapot, ezért nem jelent valódi keresettöbbséget, kielégítést csak az egyik nyerhet. A tárgyi keresethalmazat látszólagos: a felperes által elsődlegesként megjelölt igénynek a sikeres érvényesítése kizárja az ezáltal tárgytalanná vált, csupán az elsődleges kereseti kérelem elutasításának az esetére előterjesztett másodlagos - és esetleges további - kereseti kérelmek teljesítését. Ha viszont a bíróság az elsődleges kereseti kérelmet alaptalannak találja és elutasítja, érdemben kell döntenie a másodlagos (illetve a további) kereseti kérelem tárgyában.

A perben az elsőfokú bíróság az elsődleges és a másodlagos, a II. rendű alperes kezési marasztalására is irányuló kereseti kérelmek alaptalansága folytán a harmadlagosan előterjesztett, kizárólag az I. rendű alperes kötelezésére irányuló keresetnek adott helyt. A fent kifejtettek értelmében az eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelmek közül a harmadlagos kérelemnek helyt adó első fokú ítélet rendelkező részének nem kellett tartalmaznia az elsődleges és másodlagos kereseti kérelem elutasítását, csak annak indokait az ítélet indokolási részében.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét mégis a keresetet részben elutasító ítéletnek tekintette, mert az alperesi oldalon a személyi keresethalmazat valódi, a II. rendű alperes marasztalására irányult kereseti kérelmet pedig az elsőfokú bíróság elutasította. Az ítélet nem fellebbezett részét, az I. rendű alperest marasztaló rendelkezését nem érintette.

Tekintettel arra, hogy a harmadlagos, az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem alapossága kizárja az első fokú ítélet érdemi felülvizsgálatát, az ítélet táblának először erről kellett állást foglalnia. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárására irányadó, lényeges eljárásjogi szabályt nem sértett meg. Az eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelmek érdemi elbírálásához szükséges tényállás sem maradt feltáratlan, a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű vagy teljes megismétlésének, illetve kiegészítésének szükségessége nem merült fel. Így a Pp. 252. §-ának (2) illetve (3) bekezdésében foglalt törvényi feltételek hiányában a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem nem vezethetett eredményre.

Az ítélet tábla ezért a Pp. 253. §-ának (1) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, egyetértett érdemben helyes, a II. rendű alperes egyetemleges marasztalására irányuló kereseti kérelmeket elutasító döntésével. E keretben az első fokú ítélet indokolását a következők szerint módosította, illetve kiegészítette.

Mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolási részéből az I. rendű alperes magatartásának bűncselekményt megvalósító voltaival kapcsolatos megállapítást. A polgári jogi jogvitában eljáró bíróság arról nem foglalhat állást.

Az első fokú ítélet érdemi felülbírálata során a fellebbezés érveinek az értékelésével mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy vállalt-e a II. rendű alperes készfizető kezességet az I. rendű alperes felperesekkel szembeni tartozásáért, helytállóan állapította-e meg az elsőfokú bíróság a szerződés létre nem jöttét. Itt jegyzi meg az ítéletábra azt, hogy az elsőfokú bíróság a kezesi szerződés létre nem jöttéről foglalt állást, emiatt nem vizsgálhatta volna a kizárólag létrejött szerződés esetén felmerülő hatályosság, illetve érvényesség, valamint a felbontásának a kérdését.

A kölcsönszerződésként kötött megállapodás több, a kötelezetti oldalon eltérő szerződést foglalt magában: az adós I. rendű alperes és a hitelező felperesek kölcsönszerződésén túl a felperesek és a II. rendű alperes jogelődjének a kezesi szerződését is. Az I. rendű alperes ügyvezetőként, cégszerű aláírással a cége nevében történt kötelezettségvállalása tartalmában a kezesi szerződésre vonatkozó régi Ptk. 272. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak felelt meg: a kezes kft. arra vállalt kötelezettséget, hogy amennyiben a természetes személy adós nem teljesít, az általa képviselt jogi személy fog helyette teljesíteni. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően az I. rendű alperes által képviselt cég kezességvállalása létrejött és érvényes. A cég törvényes képviselőjében eljáró ügyvezető részéről az esetleges mentális rezerváció (titkolt belső ellenvélemény, titkos hátsó gondolat, fenntartás) a kezesi szerződés létrejöttét, érvényességét nem érinti. Ugyanígy lényegtelen a kölcsön célja is. Ugyancsak nem releváns a más felek által később kötött engedményezési szerződés tartalma sem, figyelemmel arra is, hogy a követelést nem az engedményes érvényesítette.

Az érvényesen létrejött kezesi szerződés folytán pedig fel sem merülhet a II. rendű alperes marasztalása a fellebbezésben a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése szerint meg nem engedett keresetváltoztatásként eltérő jogalapon, újonnan felhozott kártérítés jogcímen.

A személyi biztosíték a felperesek szerződéses nyilatkozata, a kezesi szerződés felbontása folytán megszűnt. Ennek kapcsán alaptalanok a fellebbezés **B. S.** ügyleti képviselőjének vitató érvei, eljárási jogosultsága az ítéletábra számára sem kétséges. A régi Ptk-ban a szerződésekre vonatkozó általános szabályok között rendezett képviselői célja az, hogy más személy (képviselő) útján is lehessen szerződést kötni, vagy más jognyilatkozatot tenni úgy, hogy a képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá, illetőleg kötelezetté (219. § (1)-(2) bekezdés). A meghatalmazás e tartalommal képviselői jogot létesítő, egyoldalú, címzett jognyilatkozat, amely eltérő kikötés hiányában visszavonásig érvényes (222. §, 223. § (2) bekezdés). A meghatalmazó arra jogosítja fel a meghatalmazottat, hogy helyette és nevében jognyilatkozatot tegyen. Képviselő pedig bárki lehet, aki nem cselekvőképtelen. A képviselő hibáját a jelen esetben még álképviselő sem okozná a képviselt nyilvánvaló érdekét szolgáló eljárás utólagos jóváhagyása miatt. A törvényi szabályozásnak megfelelően a képviselője cselekménye által a képviselt II. rendű alperes jogelődje mentesült kezesi kötelezettsége alól, így a jogutód II. rendű alperes sem volt marasztalható.

A fellebbezés további érvei ellenében mutat rá az ítéletábra arra, hogy **B. S.** hallgatóként a kölcsön- és kezesi szerződést, valamint az azt felbontó okiratot egyaránt ellenjegyző dr. **T.**

K. ügyvéd megkeresett bíróság előtti tanúkénti meghallgatásakor volt jelen (56.). A II. rendű alperes **B. S.** meghatalmazását a perben már korábban, az első tárgyaláson csatolta (17/A/III.).

Szükségesnek tartotta az ítéletábra azonban itt megjegyezni azt is, hogy a régi Ptk. előírásaival szemben a Pp. lényegesen szigorúbb szabályokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy ki láthat el perbeli képviselőt. A II. rendű alperes képviselőjében a perben **B. S.** meghatalmazottként nem járhatott el (17/A/III., Pp. 67. § (1) bekezdés i) pontja). Ennek jelentőségét azonban a perben az ítéletábra a II. rendű alperes ügyvédi képviselőjére tekintettel nem tulajdonított (7., Pf.II.20.490/2014/8.).

A felperesek a 2012. május 17-én előterjesztett keresetükben az alperesek marasztalását a kölcsönszerződés alapján kérték. A 2012. december 13-án megtartott első tárgyaláson, a régi Ptk. 236. §-ának (1) bekezdése szerint egy éven belül, a 236. § (2) bekezdés b) pontja szerint a jogellenes fenyegetés esetében a kényszerhelyzet megszűntekor, a perbeli esetben a szerződéskötés napján, 2012. január 26-án kezdődő megtámadási határidőben támadták meg a régi Ptk. 210. §-ának (1) és (4) bekezdésére hivatkozással a kölcsönszerződést felbontó okiratot.

A felperesek jognyilatkozata ezért nem késett el, az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta érdemben a megtámadási ok alaposságát, és helytállóan foglalt állást annak az alaptalanságáról is. A felperesek fellebbezésének ezt érintő indokai szerint a bontó okiratot kikényszerítő jogellenes fenyegetés a kft. képviselőjében eljáró részéről a feljelentés kilátásba helyezésével valósult meg.

A régi Ptk. 210. §-ának (4) bekezdése értelmében a szerződési nyilatkozatot megtámadhatja az, akit a másik fél jogellenes fenyegetéssel vett rá a szerződés megkötésére. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a fenyegetés harmadik személy részéről történt, és erről a másik fél tudott vagy tudnia kellett. A fenyegetés akkor állapítható meg, ha az ügyletkötéshez szükséges nyilatkozat a kilátásba helyezett személyi vagy vagyoni hátrány hatására keletkezett, a nyilatkozatot tevőt a valós akaratától eltérő kijelentésre készteti.

Ahhoz, hogy megtámadási okként a fenyegetésre a szerződő fél eredményesen hivatkozhasson, a régi Ptk. a fenyegetés jogellenességét kívánja meg. Márpedig a fenyegetés jogszerű akkor, ha a kilátásba helyezett hátrány alkalmazása megengedett. Ennek kapcsán az ítéletábra rámutat a következőkre.

A feljelentés jogilag szabályozott cselekmény. A bűncselekmény megtörténtét állító és a büntetőeljárás lefolytatását kívánó büntető feljelentés megtétele a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 171. §-ának (1) bekezdése szerint [bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést] mindenki számára biztosított jog, meghatározott esetben törvényi kötelezettség, meghatározott bűncselekmények vonatkozásában pedig a feljelentési kötelezettség elmulasztása önmagában bűncselekményt valósít meg és büntetendő. A feljelentésnek nem szükségszerű következménye a büntetőeljárás megindulása, illetve lefolytatása. A feljelentés megtétele nem kötelezi a büntetőeljárás megindítására vagy

lefolytatására az arra jogosult hatóságokat: a feljelentést elutasíthatják, az elrendelt nyomozást, illetve a megindult eljárást megszüntethetik. A feljelentő számára pedig a feljelentés a hamis vád és a hatóság félrevezetése büntetőjogi következményeivel járhat. Ezért a feljelentéssel való fenyegetés nem jogellenes fenyegetés.

Az ügyvéd tanúvallomása szerint is a szerződés felbontása **B. S.** részéről kérešként hangzott el. A szokatlan prédikáló hangnem nem volt alkalmas arra, hogy a felperesekben félelmet keltsen, „...olyan fenyegetés nem történt, hogy bármilyen következménye lenne annak, ha nem írják alá a kölcsönszerződés felbontását a felperesek.” Arra emlékezett, hogy rendőrségi feljelentést helyezett kilátásba.

Az ítélet tábla - pótolva az első fokú ítélet fellebbezésben sérelmezett, ezt érintő indokbeli hiányait - értékelte az ügyvéd és a felperesek, majd a hozzájuk később csatlakozott I. rendű alperes beszélgetését tartalmazó hangfelvételt. Abból azonban a felpereseket ért, az akaratukat megtörő kényszerítésre, kényszerhelyzetre következtetni nem tudott.

A fellebbezés érvei ellenében az elsőfokú bíróság értékelte a csatolt írásszakértő véleményét akkor, amikor úgy foglalt állást, hogy az a perben érvényesített megtámadási oknak nem lehet meggyőző bizonyítéka. Ezzel az írásszakértés sajátossága miatt az ítélet tábla is egyetértett.

A fentiekből következik az, hogy a hangfelvétel, az írásszakértői vélemény, illetve a fellebbezésben hivatkozott tanúk vallomásai nem voltak értékelhető bizonyítékai a jogellenes fenyegetés megvalósulásának, és az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a szakértők meghallgatására, a szakértői bizonyításra tett indítványt. A Pp. 3. §-ának (4) bekezdése szerint ugyanis a bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen, a Pp. 163. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendel el bizonyítást. A bizonyítandó tények körét viszont nem a felek bizonyítási indítványai, hanem a per érdemi elbírálására irányadó anyagi jogi, kivételesen pedig eljárásjogi szabályok határozzák meg. A fent kifejtettek alapján az ítélet tábla is csak azt állapíthatta meg, hogy a szubjektív érvénytelenségi okként a fellebbezésben hivatkozott megtámadási ok törvényi feltétele, a fenyegetés jogellenes volta nem teljesült, a megtámadott nyilatkozat a felperesek akaratát fedte, akarathibában nem szenved.

A kezességvállalás ex tunc hatályú felbontása nemcsak érvényesen történt, hanem hatályos is. A felek a bontó szerződés hatályának a beálltát nem kötötték bizonytalan jövőbeni esemény bekövetkezéséhez.

A létrejött és érvényes megállapodáson alapuló kezességvállalás ellenére a II. rendű alperes marasztalását a kezességvállalásnak a régi Ptk. 319. §-ának (2) bekezdése szerint ex tunc hatállyal történt felbontása kizárta.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolás helyesbítésével, a fellebbezési érvek miatt történt kiegészítésével, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni a II. alperesnek a jogi képviselettel felmerült másodfokú perköltségeként a 32/2003. (VIII.22.) IM 3. § (2) bekezdés b) pontja, az (5)-(6) alapján, a 4/A. §-ának (1) bekezdése szerint általános forgalmi adó felszámításával megállapított ügyvédi munkadíjat, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az államnak a fellebbezési illetéket.

D e b r e c e n, 2015. január 15.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -